

Védőnői Szolgálat

Alsózsolca

Jókai u 10

Alsózsolca Város Polgármesteri Hivatal

Alsózsolca

Kossuth u 138

**Tájékoztató a védőnői szolgálat tevékenységéről,
a védőnő iskolában végzett egészségügyi munkájáról.**

2012.06.13.

I. A területi védőnő feladatai (előzmények összefoglalása)

A védőnő megelőző tevékenység végzésére, az egészségfejlesztésre képzett, felsőfokú képesítéssel rendelkező egészségügyi szakember.

1. A védőnői ellátás célja:

A védőnő és a gondozott személy, család együttműködésén alapuló szolgáltatás, melynek célja:

- az egészségfejlesztés,
- a betegségek megelőzése, megbetegedés esetén, az egészségi állapot mielőbbi helyreállítása, a szövődmények megelőzése,
- tartós betegség esetén, a lehető legjobb állapot elérése érdekében történik

2. A védőnői ellátásban történő változás szükségessége – jogszabályi környezet kialakítása:

Az új szemlélet, a korszerű módszerek széles körben történő alkalmazásához, jártassággá való fejlesztéséhez a védőnői ellátás átszervezése vált szükségessé, melynek jogszabályi feltételét a 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendelet biztosította (hatályos 2005. január 1-től).

A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendelet alapján a területi védőnői ellátásra vonatkozó **jogszabályi alapelvek** az alábbiakban foglalhatók össze:

- a területi védőnő az **alapellátásban** végzi a tevékenységét,
- a védőnői ellátás helyszíne az **önkormányzat által biztosított tanácsadó**,
- a lakóhely szerint a **körzetébe tartozó** várandós anyákat, 0-6 éves gyermekeket, 7-18 éves otthongondozott gyermekeket látja el,

Adott önkormányzat illetékességi területén kialakított körzetek, jól körülhatárolt egységet képeznek, melyeknek a szerepe jelentős a helyi közösség fejlesztésében, szokások változásában, valamint rendkívüli esetekben, a gyors reagálásban a gondozottak elérésében, tájékoztatásában (pl. járvány).

A városban 3 védőnői körzet van, jelenleg 3 védőnő dolgozik.

- a védőnő a gondozási **feladatait önállóan végzi**, ennek során

- védőnői tanácsadást tart (állandó időpontban és helyen)

nők, várandós anyák részére: legalább heti 1 alkalommal, minimum 2 órában;

csecsemő-, gyermek-, ifjúsági: legalább heti 1 alkalommal, minimum 2 órában

- családlátogatást végez:

- *várandós anya:*
- *gyermekágyas anya:*
- *újszülött, csecsemő*
- *1-3 éves korú kisdéd*
- *3-6 éves korú*
- *oktatási intézménybe nem járó tanköteles korú gyermek:*
- *Iskolás korúaknál*

- csoportos egészségfejlesztő foglalkozásokat tart:

A védőnői ellátási terület születésszámai:

Születések:	1998:	104 fő
	2006:	75 fő
	2007:	86 fő
	2008:	70 fő.
	2009:	63 fő
	2010:	68 fő
	2011:	64 fő

A születésszám csökkenésével ellentétben a fokozott gondozást igénylők száma évről évre nő.

Pl. várandós nőknél	2007:	125 fő / 51 veszélyeztetett	40.8 %
	2008:	113 fő / 57 veszélyeztetett.	50,4 %
	2009:	120fő/66 veszélyeztetett	55.0 %
	2010:	113 fő/55 veszélyeztetett	48.0 %
	2011:	81 fő/ 41 veszélyeztetett	50.6 %

Ennek egyik oka a kiskorú várandósok (6fő) és „idősebb”korban/ 35 év felett/ vállalt terhesség, sokadik gyermekvállalás, nehezedő szociális teher. Nagy probléma a rendszeresen dohányzók aránya/ 81 várandósból 41fő dohányzott -50.6 %/

A kismamáknak továbbra is nagy segítség, hogy helyben van, laboratórium ahol minden vérvételt le tudnak bonyolítani és a leletet kézhez kapják. Így az utazástól, fertőzésveszélytől megkímélődnek, ill. probléma esetén azonnal tudunk intézkedni.

Ezzel kapcsolatban probléma, hogy amióta fizetni kell a szolgáltatásért egyes esetekben a vizsgálatok nem a megadott időben történnek meg, hanem akkor, amikor pénze van rá. Ilyen

esetekben a szakmai protokollnak nem tudunk megfelelni!

A nehéz helyzet ellenére a koraszülési mutatók változatlanok.

Pl.: 2007 évben 86 élve születésből 11 koraszülött	12,7%
2008 évben 70 élve születésből 12 koraszülött.	17.0%
2009 évben 63 születésből 11 koraszülött	17.0%
2010 évben 68 születésből 8 fő koraszülött	11.7%
2011 évben 64 születésből 8 fő koraszülött	12.5%

Halvaszületés 1fő, csecsemőhalálozás 2011 évben 1fő.

Legfrissebb körzeti mutatók: 2012. március 31. állapot, a három körzet együttes adata.

Várandós anyák száma:	22 fő	ebből veszélyeztetett 10 fő	Százalékos arány:45,4 %
Csecsemők száma:	68 fő	ebből veszélyeztetett 33 fő	Százalékos arány:48,5 %
Kisgyermek (1-3év)száma:	138 fő	ebből veszélyeztetett 50 fő	Százalékos arány:36,2 %
Nagy gyermek (3-6év) száma:	281 fő	ebből veszélyeztetett 89 fő	Százalékos arány:31,6 %
7-18 év otthon gondozottak száma:	20 fő	ebből veszélyeztetett 7 fő	Százalékos arány:35.0 %

A veszélyeztetettség lehet egészségügyi, szociális, vagy a kettő együtt.

Csecsemőkorban a koraszülés a kórházi kezelés, veleszületett szív és vesebetegség, szociális háttér a leggyakoribb veszélyeztető ok.

A későbbiek során a felsőlégúti krónikus betegségek-allergiák, asthmák, anyagcsere problémák, testi fejlődésben való elmaradottság, elhanyagolás a leggyakoribb ok.

2011 évben intézkedés 28 esetben történt, 2012-ben eddig 21 esetben. Ez környezettanulmányt, írásban jelzéstételt az aljegyző v. gyermekvédelem felé, rendőrségi meghallgatást jelent.

A területi munka mellett a védőnők óvodai és iskolai feladatokat is ellátnak.

A védőnői szolgálat feladatait jelenleg is hatályos 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendelete a területi védőnői ellátásról, a 26/1997. (IX.3.) NM rendelete az iskola-egészségügyi ellátásról szóló jogszabály határozza meg.

Fenntartó Alsózsolca Város Önkormányzata, munkáltatói jogkörrel a Gondozási Központ rendelkezik, a szakmai felügyeletet pedig a Miskolci ÁNTSZ Kistérségi Intézet kistérségi vezető védőnője látja el.

Nevelési-oktatási intézményben a védőnő feladatai a következők:

- 26/1997. (IX.3.) NM rendelet 3. sz. melléklete a módszertani iránymutató

Az iskola-egészségügyi tevékenység keretében a védőnő által önállóan ellátandó feladatok

(3. számú melléklet a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelethez)

1. Alapszűrések végzése a vonatkozó módszertani irányelv szerint:

- testi fejlődés (súly, hossz, mellkőrfogat),
- pszichomotoros, mentális, szociális fejlődés,
- érzékszervek működése (látásélesség, színlátás, hallás),
- mozgásszervek szűrése (lúdtalp, gerincelváltozások),
- golyvaszűrés,
- vérnyomásmérés.

76/2004.(VIII.19.) ESZCSM rendelet alapján Az óvodai és az általános iskolai szűrővizsgálat a következőképpen módosult.

Az óvodában kötelezően végzendő szűrővizsgálat megszűnt, ezt felváltotta a gyermekek évenkénti kötelező statusz vizsgálata. Megmaradt a tisztasági vizsgálat, és az óvodával való együttműködés problémás esetek megbeszélése stb.

Az általános iskolában változott a vizsgálatra kötelezett osztályok kijelölése / 2-4-6-8- osztály a szűrése kötelezett. /

2011/2012 TANÉV ADATAI

II. Általános iskolák száma	3
Beíratottak száma	663
Védőnők által megvizsgált gyermekek száma	298
Kiszűrt gyermekek száma	109
Az összes kiszűrt gyermek közül iskola/háziorvoshoz küldöttek száma	109
A kiszűrtekből gondozásba vettek száma	109
Általános iskolát ellátó védőnők száma összesen:	3
Területi védőnő: 3	Iskola védőnő: 0

A gyermekeknél az utóbbi időben nagymértékben megszorodott a gerinc rendellenességek száma, a hanyagtartás, lúdtalp.

A kiszűrt gyermekek beutalót kapnak. A szakorvosi vizsgálatra egy jó része el sem megy a tanulóknak, ill. aki elment az a vizsgálat eredményét nem juttatja vissza a gyermekorvos és védőnő részére.

2. A gyermekek, tanulók személyi higiéniájának ellenőrzése, testi, szellemi fejlődésük ellenőrzése, regisztrálása.

A Johann Béla Országos Epidemiológiai Központ 2. módszertani levele „A tetvesség elleni védekezésben „ ajánlása szerint a védőnőnek **évente 3 alkalommal** kell tetvességi vizsgálatot végezni a tanulóknál.

2011/2012 tanévben végzett vizsgálatok száma intézményenként:

Óvodák:	alkalom	vizsgáltak száma	ebből serkés,tetves
Fekete I. óvoda	2	teljes óv.létszám	1 fő
2. sz Óvoda	2	teljes óv.létszám	27fő

(Az óvodákban az óvónők és dadusok is rendszeresen ellenőrzik a gyerekeket, ez nagy segítség számunkra, köszönjük.)

Iskolák:	alkalom	vizsgáltak száma	ebből serkés, tetves
Herman O Ált. Isk.	3	kb.280 fő/alkalom	17 fő/össz.
Benedek E Tagisk.	4	kb.240 fő/alkalom	92 fő /össz.
3 sz Tagiskola	4	kb. 105fő/alkalom	52 fő/össz

Ebben a tanévben a tetvesség szempontjából kiemelten veszélyeztetett települések iskoláit a Kormányhivatal Népegészségügyi Intézete (volt ÁNTSZ) is ellenőrizte. Segítséget kaptunk, a tanulók vizsgálatához, kezeléséhez. (Tetűirtószert biztosítottak)

További segítséget kaptunk az Alsózsolca város és a Roma Kisebbségi Önkormányzat részéről is.

A tisztasági vizsgálatokat általában pénteki napon végezzük, hogy a szülőnek legyen ideje a gyermeke haját rendbe tenni. Az értesítést a gyermekek írásban, külön erre a célra nyomtatott

tájékoztatót viszik haza. Hétfőn reggel jöhetnek ezek a gyerekek az ellenőrzésre a tanácsadóba. Igazolást a védőnő arról ad, hogy a gyermek haja tiszta, közösségbe mehet. Mi a hiányzások igazolására nem vagyunk jogosultak. Ezt a z intézmények dolgozói és a szülők is tudják.

Vizsgálatot soron kívül szülők, ill. az intézmény kérésére is beiktatunk. A gyakran fertőzött családokhoz igyekszünk családlátogatás során eljutni és segítséget nyújtani a tetvetlenítésben.

A tetűirtó szerek nagyon drágák, különösen, ami megelőzést is garantál, ez sok családnak okoz gondot.

3. Elsősegélynyújtás.

4. Az orvosi vizsgálatok előkészítése.

5. A védőoltásokkal kapcsolatos szervezési, előkészítési feladatok elvégzése.

A kötelező iskolai oltások 100 %-ban teljesülnek.

Gond, hogy az oltási kiskönyvet elhagyják a szülők, pedig fontos a továbbtanuláshoz, külföldi munkavállaláshoz, utazáshoz, külföldi ösztöndíjhoz stb.

6. A krónikus betegek, magatartási zavarokkal küzdők életvitelének segítése.

7. Részvétel az egészségtan oktatásában elsősorban az alábbi témákban:

- a) az egészséggel kapcsolatos alapismeretek (személyi higiéné, egészséges életmód, betegápolás, elsősegélynyújtás),
- b) családtervezés, fogamzásgátlás,
- c) szülői szerep, csecsemőgondozás,
- d) szenvedélybetegségek megelőzése.

8. Testnevelés, gyógytestnevelés, technikai órák, iskolai helyiségek és környezet, az étkeztetés higiéniés ellenőrzésében való részvétel.

9. Kapcsolattartás a szülőkkel (szülői értekezlet, családlátogatás).

10. Pályaválasztás segítése.

11. Az elvégzett feladatok dokumentációjának vezetése (egészségügyi törzslapok, ambuláns napló, védőoltások, szakorvosi beutalások, veszélyeztetettek nyilvántartása stb.).

Az elkészített jelentés on-line rögzítése az GyEMSZI honlapján.

A szolgálat alapvető feladata a várandós anyák gondozása, az újszülöttek, csecsemők, kisgyermek, iskolások védőoltásainak, kötelező státuszvizsgálatainak megszervezése, lebonyolítása, dokumentálása.

Családlátogatások, tanácsadás, védőnői fogadóóra során a gyermek fejlődésének nyomon követése.

Legjelentősebb cél a prevenció, vagyis az egészség megőrzésének értékékként való tudatosítása.

Ennek érdekében nyitott tanácsadó működik. Hetente egyszer várandós tanácsadás, hetente kétszer csecsemő és gyermek tanácsadással és minden nap fogadóóra keretein belül lehetőség nyílik a szűrővizsgálatok elvégzésére, a gyermekgondozás során felmerülő problémák megbeszélésére. Havonta egy alkalommal szülész szakorvos a Mozgó Szakorvosi Szolgálat keretein belül szakorvosi rendelést tart.

A védőnői tanácsadó működéséhez szükséges felszerelések, műszerek biztosítása a fenntartó feladata. Itt szeretnénk köszönetet mondani az önkormányzatnak, hogy a rendeletben megfogalmazott alapfelszerelést biztosította, biztosítja. Mindhárom körzetben biztosított a számítógép és az Internet hozzáférés. A GYEMSZI felé a havi jelentést, iskolai szűrővizsgálat jelentését on-line küldjük. .

A számítógépes program az ingyenes GYEMSZI által létrehozott variáció, jelenlegi állapotában sajnos nem könnyíti a munkánkat, alkalmatlan a jelentések készítéséhez. Ez azt jelenti, hogy az adatok folyamatos rögzítése mellett a kézi adminisztráció is folyamatosan történik.

A munkánkhoz szükséges nyomtatványok nyomdai beszerzése nagyon megterheli a költségvetésünket. Ennek csökkentése érdekében, amit lehet, fénymásolunk. 2010-ben egy használt fénymásolót kaptunk, ez megkönnyítette a munkánkat, hiszen helyben tudtunk másolni, de sajnos elromlott (3X lett javítatva). A magas javítási költség miatt 2011.november óta a fénymásolót nem tudjuk használni, ezért a Gondozási Központban oldjuk meg a másolást.

Ez évben a Gondozási Központtal együtt, a Viktória a Gyermekekért Alapítvány c. pályázaton sikeresen részt vettünk, 358 070 Ft-ot nyertünk eszközök vásárlásához, melynek beszerzése folyamatban van. Az eszközök használatával a szűrővizsgálatok körét és hatékonyságát bővíthetjük, mely az iskola-egészségügyi munkánk színvonalát is emeli.

Az egészségügyi dokumentációt 30 évig kell megőriznünk. (Időnként külföldi tartózkodás miatt megkeresnek huszonevesek is a védőoltás igazolása végett.) Ennek tárolására kértük a kartonszekrény cseréjét, ami megtörtént, ezúton is köszönjük!

A kisgyermekes szülők nagy problémája, hogy a tanácsadóba sok lépcsőn keresztül lehet csak feljutni. A lépcső mellett kialakított rész pedig alkalmatlan a babakocsi fel és levitelére, így az anyukák cipelik a kocsit, benne a 10-12 kg-os gyermeket, ezért nagy szükség lenne a tanácsadó akadálymentesítésére.

Területen folytatott egészségnevelés:

A szoptatási kultúra visszaállítását fontos feladatunknak tartjuk.

A szoptatás Világnapjának / hetének megünneplése 2002 évtől nálunk is megrendezésre kerül.

Véradás évente több alkalommal is történik a Vöröskereszt irányításával és nyugdíjas kollégánők aktív segítségével.

Babamasszázs igény szerint egyénileg és csoportosan folyamatosan igénybe vehető a kismamák számára.

A településeken működő társszakmák dolgozóival, vezetőivel jó munkakapcsolatban vagyunk.

Gyakran veszünk részt az általuk szervezett egészségnevelési munkában is.

Köszönetet mondunk a munkáltatónak, hogy lehetőséget biztosít a szakmai továbbképzéseken való részvételhez. Ez egyben a munkánk végzéséhez szükséges kredit pontok megszerzését is nagyban megkönnyíti, ami ez évtől megváltozott, hiszen az eddigi 100 pont helyett 150 pontot kell megszereznünk. Igyekszünk a helyi lehetőségeket kihasználni és a nem fizetős továbbképzéseken részt venni, ugyanis a 3 védőnő éves továbbképzési kerete 5000Ft.

A 49/2004 ESZCSM rendelete a területi védőnői ellátásról 5§.

5. § (1) Egy védőnői körzetben a védőnő által ellátható várandós anyák, a 0-6 éves korú gondozottak és az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek száma összesen 250 fő lehet.

(2) Amennyiben az iskolai védőnői feladatok ellátása teljes munkaidejű iskolavédőnő foglalkoztatásával nem biztosított, akkor a területi védőnő - a (3)-(4) bekezdésben foglaltak szerint - az oktatási intézmény (ek)ben is ellátja a védőnői feladatot.

(3) A (2) bekezdés szerinti esetben a területi védőnő által a körzetében és az oktatási intézmény (ek)ben ellátható gondozottak száma nem haladhatja meg a 750 pontértéket. A pontérték számításánál a várandós anyák, az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek és a 0-6 éves korú gondozottak számának háromszorosát, az oktatási intézményben ellátott tanulók számának egyszeresét, a gyógypedagógiai oktatási intézményben ellátott tanulók számának kétszeresét kell figyelembe venni.

(4) Az (1)-(3) bekezdés szerinti védőnői körzet kialakításánál figyelembe kell venni a település szerkezetét, a lakosság összetételét, egészségi állapotát, szociális helyzetét és az ellátandó gondozottak számát, továbbá a (2) bekezdés szerinti esetben az ellátandó oktatási intézmények számát és típusát is, valamint mindezekre vonatkozóan a szakmai felügyelet véleményét.

(5) A (2)-(3) bekezdésben meghatározott gondozotti létszám legfeljebb 25%-kal túlléphető akkor, ha a település szerkezete a védőnői ellátás más módon való biztosítását nem teszi lehetővé. A (4) bekezdésben foglaltak ez esetben is irányadóak.

(6) A védőnő által ellátandó rendkívüli, illetve időszakos feladatok szervezésénél, megvalósításánál - ideértve a más területi, illetve iskola védőnői feladat helyettesítéssel történő ellátását is - a szakmai felügyelet iránymutatását figyelembe kell venni.

Fentieket figyelembe véve:

Alsózsolca I.körzet:	687pont	Vargáné Benei Erika
Alsózsolca II.körzet:	772 pont	Kelemenné Kerekes Adrien
Alsózsolca III.körzet:	830 pont	Gadnainé Bárdos Zsuzsanna
összesen:	2289 pont	a társadalom biztosító támogat: 2250 pontot

A munka hatékonysága érdekében tevékenységünkhöz továbbra is kérjük a Tisztelt Képviselő-testület támogatását és kérjük a beszámolóink elfogadását.

Alsózsolca, 2012.06.13.

Kelemenné Kerekes Adrien
Vargáné Benei Erika
Gadnainé Bárdos Zsuzsanna
Védőnők

Oroszné Verba Julianna
Gondozási Központ vezető

